

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΝΑΦΥΛΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΒΡΟΓΧΟΣΠΑΣΜΟΥ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Μπουτοπούλου Βαρβάρα,¹ Γίδαρης Δήμος,² Γραμμενιάτης Βασίλης,¹ Κότσιφα Ελενη,¹ Παπαδόπουλος Μάριος,¹ Δούρος Κωνσταντίνος,¹ Μάτζιου Βασιλική,³ Πρίφτης Κώστας¹

1. Παιδοπνευμονολογική και Παιδοαλλεργιολογική Μονάδα, Γ' Παιδιατρική Κλινική ΕΚΠΑ, Π.Γ.Ν. «Αττικόν»

2. Α' Παιδιατρική Κλινική, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

3. Τμήμα Νοσηλευτικής, ΕΚΠΑ

Εισαγωγή: Η αντιμετώπιση των επειγόντων προβλημάτων υγείας στο χώρο του σχολείου απασχολεί όλους όσοι χαράσσουν πολιτική υγείας. Η περίπτωση της αναφυλαξίας αποτελεί κατάσταση επείγουσα και απειλητική, ενώ ο βρογχόσπασμος μετά από άσκηση (ΒΑ) εκδηλώνεται συχνότερα χωρίς απειλητικά χαρακτηριστικά. Και στα δύο απαιτείται άμεση αντιμετώπιση. Στη χώρα μας, δεν υπάρχει επαγγελματίας υγείας στο χώρο του σχολείου, απουσιάζει η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στη διαχείριση προβλημάτων υγείας και η υφιστάμενη νομοθεσία είναι εξαιρετικά ασαφής. Ως συνέπεια, οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς παιδιών με τροφική αλλεργία, άσθμα ή άλλα αλλεργικά νοσήματα, βιώνουν έντονη ανασφάλεια με το ενδεχόμενο διαχείρισης σοβαρών επεισοδίων αναφυλαξίας ή ΒΑ που απαιτούν άμεση επί τόπου αντιμετώπιση.

Σκοπός: Η οργάνωση, πραγματοποίηση και η αξιολόγηση επιμορφωτικού προγράμματος εκπαιδευτικών με κύριο στόχο την αναγνώριση και αντιμετώπιση αναφυλακτικών επεισοδίων και ΒΑ στο χώρο του σχολείου.

Υλικό και Μέθοδος: Σε συνεργασία με τα Τμήματα Αγωγής Υγείας της Αττικής σχεδιάστηκε τετράωρο επιμορφωτικό σεμινάριο επικεντρωμένο στην αναγνώριση και αντιμετώπιση της αναφυλαξίας και του ΒΑ σε μαθητές στο χώρο του σχολείου. Οι εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν το πρώτο δίωρο δύο διαλέξεις, και το επόμενο επίδειξη συσκευών και πρακτική εφαρμογή. Για την αξιολόγηση των γνώσεων των εκπαιδευτικών και της αποτελεσματικότητας του προγράμματος χρησιμοποιήθηκαν τρία αξιολογημένα και σταθμισμένα ερωτηματολόγια. Το πρώτο συμπληρωνόταν πριν την έναρξη του σεμιναρίου, το δεύτερο αμέσως μετά τη λήξη του και το τρίτο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ένα μήνα αργότερα. Εκτός από δημογραφικά στοιχεία και ερωτήσεις που αφορούσαν στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών από το επιμορφωτικό πρόγραμμα, περιείχαν δοκιμασία αξιολόγησης των γνώσεων τους. Η δοκιμασία, ίδια σε κάθε ένα από τα τρία ερωτηματολόγια, συνίστατο από 2 θεματικές ενότητες - αντιμετώπιση άσθματος και αντιμετώπιση αναφυλαξίας- με συνολικά 16 ερωτήσεις.

Αποτελέσματα: Συνολικά έλαβαν μέρος στην αξιολόγηση 411 εκπαιδευτικοί (γυναίκες 351, 85,4%), οι 243 (59,1%) πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, με μέση προϋπηρεσία 15,3 έτη ($\pm 6,99$).

Στη δοκιμασία αξιολόγησης πριν την παρέμβαση, επί του συνόλου των ερωτήσεων σημειώθηκαν 10,52 ($\pm 1,61$) σωστές απαντήσεις που αυξήθηκαν στις 14,42 ($\pm 1,20$) ($p < 0,001$) αμέσως μετά τη λήξη του σεμιναρίου, και στις 14,15 ($\pm 1,22$) ($p < 0,001$) ένα μήνα αργότερα (απαντητικότητα 93%). Οι γνώσεις των εκπαιδευτικών βελτιώθηκαν και για στις δύο κατηγορίες, με μεγαλύτερη βελτίωση στην αντιμετώπιση του αναφυλακτικού επεισοδίου ($p < 0,001$). Μείζον πρόβλημα σε όλες της εκπαιδευτικές συνεδρίες αποδείχθηκε η ακαμψία της ισχύουσας νομοθεσίας.

Συμπεράσματα: Το πρόγραμμα εκπαίδευσης βελτίωσε σε μεγάλο βαθμό τις γνώσεις και τις δεξιότητες των εκπαιδευτικών στην αναγνώριση και αντιμετώπιση της αναφυλαξίας και του ΒΑ στο χώρο του σχολείου. Καθίσταται προφανής η ανάγκη οργανωσης προγραμμάτων επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών αλλά και της αναμόρφωσης του θεσμικού πλαισίου.